USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Simony Hájkové v právní věci žalobce: **N. L.**, zast. JUDr. Petrem Novotným, advokátem, se sídlem Archangelská 1, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 4. 2017, č. j. OAM-427/ZA-ZA05-HA08-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 5. 2018, č. j. 4 Az 42/2017 - 39,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Rozhodnutím ze dne 5. 4. 2017, č. j. OAM-427/ZA-ZA05-HA08-2015, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. V odůvodnění rozhodnutí připomněl, že žalobce podal již druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany, přičemž v pořadí první žádost, kterou žalovaný zamítl v roce 2003, podal pod jinou identitou. Žalovaný shrnul, že žalobce podal nyní projednávanou žádost o udělení mezinárodní ochrany ve snaze legalizovat si pobyt v České republice. Účelovosti žalobcovy žádosti nasvědčuje, že ji nepodal bezprostředně po příjezdu do České republiky, ale až poté, co mu hrozilo vycestování. V případě návratu do vlasti se žalobce obává neexistence zázemí, odloučení od ženy a dětí, případně sankcí za „nadpočetné“ děti dle čínské politiky jednoho dítěte. Žalovaný dovodil, že žalobce v zemi původu nebyl pronásledován pro uplatňování politických práv podle § 12 písm. a) zákona o azylu a odmítl, že by se mohl v případě návratu do vlasti důvodně obávat pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný vysvětlil, že ekonomické potíže žalobce nejsou důvodem pro udělení azylu. Konstatoval, že žalobce podle předložených rodných listů není otcem čtyř dětí, jak tvrdil, nýbrž jen tří. Zjistil, že žalobce v minulosti nežádal o pobytové oprávnění za účelem sloučení s manželkou vietnamského původu, avšak s občankou Evropské unie, konkrétně paní M. J., kterou ve správním řízení nezmínil, přestože je v cizineckém informačním

systému uvedena jako jeho družka. Vzhledem k tomu, že žalobce s paní J. nežil ve společné domácnosti, nemohl získat pobytové oprávnění a neučinil tak veškeré potřebné kroky k legalizaci svého pobytu. Žalovaný s odkazem na informace získané od Ministerstva zahraničních věcí odmítl, že by žalobce mohl být v případě návratu do vlasti sterilizován či jinak sankcionován. Politika jednoho dítěte byla uplatňována jen na území Číny vůči čínským rodičům. Vzhledem k tomu, že žalobce z Číny opakovaně vycestoval na základě cestovního dokladu, po návratu nebude čelit žádným potížím ze strany státních orgánů.

[2] Vzhledem k tomu, že žádný rodinný příslušník žalobce v České republice nezískal azyl, žalovaný žalobci neudělil azyl podle § 13 zákona o azylu. Při posuzování otázky, zda v žalobcově případě neexistují důvody zvláštního zřetele hodné k udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu, žalovaný posuzoval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situaci žalobce, jakož i jeho věk a zdravotní stav. Okolnosti zvláštního zřetele hodné ovšem žalovaný neshledal. Žalovaný shrnul informace o stavu a dodržování lidských práv v Číně, přičemž konstatoval, že čínská právní úprava nepočítá s trestáním neúspěšných žadatelů o azyl v zahraničí. Čínské státní orgány posuzují případy navrátivších se osob individuálně, nikoliv paušálně. Někteří neúspěšní žadatele o azyl mohou být vystaveni omezení práv, lze však očekávat, že se bude jednat toliko o žadatele, kteří opustili Čínu z politických, nikoliv ekonomických důvodů, jako žalobce. Žalovaný uzavřel, že stěžovateli v případě návratu do vlasti nehrozí trest smrti podle § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu, ani nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Vzhledem k tomu, že v Číně nedochází k ozbrojenému konfliktu, nehrozí žalobci ani nebezpečí ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Podle žalovaného je na žalobci, jak si upraví další pobyt na území České republiky. Případné vycestování žalobce tak podle žalovaného neodporuje mezinárodním závazkům České republiky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Žalovaný poukázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008 - 52, a na rozsudek téhož soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, a uvedl, že rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany zpravidla samo o sobě nemůže odporovat základnímu právu cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života. Žalovaný uzavřel, že žalobce nesplňuje podmínky doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu, neboť žádný z jeho rodinných příslušníků v České republice nepožívá tuto formu mezinárodní ochrany.

[3] Rozsudkem ze dne 3. 5. 2018, č. j. 4 Az 42/2017 - 39, Městský soud v Praze zamítl žalobu proti uvedenému rozhodnutí. V odůvodnění rozsudku soud konstatoval, že žalobci nehrozí nebezpečí toliko z důvodu jeho čínského občanství ani z pozice neúspěšného žadatele o azyl v České republice. Podstatné je, že žalobce opustil Čínu z ekonomických důvodů, nikdy neuvedl žádný politický motiv žádosti o udělení mezinárodní ochrany, je ateista a příslušník většinové čínské národnosti. Soud připomněl, že žalobce v roce 2008 navštívil Čínu a v roce 2015 prostřednictvím jejího zastupitelského úřadu získal nový cestovní pas. K obavám žalobce z nucené sterilizace po návratu do Číny se soud ztotožnil se závěry žalovaného. Nadto, žalobcovy děti a manželka mají v České republice trvalý pobyt a vycestování celé rodiny do Číny není jejich jedinou možností. Žalobce se může se zbytkem rodiny navštěvovat. K obavám žalobce ze zásahu do jeho práva na soukromý a rodinný život soud poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, a konstatoval, že ze správního spisu nevyplývá žádná okolnost, kvůli které by odepření mezinárodní ochrany žalobci odporovalo čl. 8 Úmluvy o ochraně

práv a základních svobod. Z povahy věci by se přitom muselo jednat o velmi mimořádnou okolnost. Nadto, čl. 8 Úmluvy nezakládá právo na pozitivní plnění státu vůči soukromým osobám. Soud připomněl, že žalobce si mohl legalizovat pobyt v České republice jinými právními prostředky. Shrnul postup žalovaného při zjišťování skutkového stavu a uzavřel, že v něm neshledal žádná pochybení.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). V ní namítl, že soud vycházel jen z vyjádření žalovaného a ze skutečnosti, že v azylovém řízení neupozornil na politické aspekty svého případu. Stěžovatel zopakoval důvody, pro které v České republice požádal o udělení mezinárodní ochrany, a doplnil, že Čína není demokratickým státem, dochází v ní k mučení i jinému špatnému zacházení a někteří neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu jsou po návratu do Číny omezováni na svých právech. Čína nadále uplatňuje politiku jednoho dítěte a vzhledem k tomu, že stěžovatel má již tři děti, hrozí mu postih, případně až v podobě nucené sterilizace. Stěžovatel uzavřel, že splňuje podmínky přinejmenším pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný se podle stěžovatele řádně nevypořádal se všemi azylovými důvody, neboť na území České republiky má manželku a tři nezletilé děti s trvalým pobytem a v případě návratu do Číny by byl jako emigrant vystaven citelným sankcím v podobě vězení a konfiskace majetku. Žalovaný podle stěžovatele porušil § 3 a § 50 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Stěžovatel uzavřel, že podaná kasační stížnost podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy a navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odmítl, že by pochybil v azylovém řízení, nebo že by v žalobním řízení pochybil Městský soud v Praze. Ve zbytku žalovaný zopakoval závěry, které již uvedl ve svém rozhodnutí, a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl, popřípadě zamítl.

III. Posouzení kasační stížnosti

[6] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, kasační stížnost přesahuje vlastní zájmy stěžovatele v následujících typových případech:

- kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu;
- kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně;

- kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně;
- kasační stížnost je dále přijatelná, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení se v konkrétním případě může jednat tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; popřípadě krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[7] Nejvyšší správní soud neshledal, že by se Městský soud v Praze dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, nebo že by se při rozhodování věci jakkoliv odchýlil od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a založil tak důvod přijatelnosti kasační stížnosti.

[8] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitce, že žalovaný nezjistil skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a neobstaral si dostatek podkladů, respektive, že Městský soud v Praze pochybil, neboť tento nedostatek nenapravil. Žalovaný ke všem stěžovatelem uplatněným tvrzením nashromáždil podklady, které v soudržném řetězci dostatečně podporují výrok rozhodnutí. Stěžovatel nepředložil ani neoznačil žádné podklady, které by zpochybňovaly závěry žalovaného. Ze zprávy OECD z roku 2014, na kterou stěžovatel v řízení opakovaně poukazoval, sice vyplývá, že v Číně obecně dochází v souvislosti s uplatňováním politiky jednoho dítěte k nucené sterilizaci, žalovaný však doložil a vysvětlil, že to vzhledem ke konkrétním okolnostem věci ve stěžovatelově případě nehrozí.

[9] Námitku takzvané politiky jednoho dítěte v Číně neuznal Nejvyšší správní soud za azylově relevantní důvod ve skutkově závažnějších případech. Například v rozsudku ze dne 16. 8. 2005, č. j. 5 Azs 120/2005 - 60, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že politika jednoho dítěte uplatňovaná čínskou vládou je výrazem oprávnění státu regulovat porodnost, nicméně podle okolností může představovat pronásledování ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu, pokud ji provází například nucená sterilizace či kastrace. Obavy z těchto zákroků či jiných sankcí však v případě stěžovatele nejsou na místě. Ministerstvo zahraničních věcí totiž s odvoláním na zastupitelský úřad v Pekingu žalovanému prostřednictvím informace založené ve spisové dokumentaci sdělilo, že čínská politika jednoho dítěte byla uplatňována jen na území Číny vůči čínským rodičům, a je tedy zcela nepodstatné, že se stěžovateli narodily tři děti v České republice. V neprospěch stěžovatele hovoří i skutečnost, že o azyl požádal až téměř po dvou letech od narození druhé, tedy z hlediska jím namítané politiky jednoho dítěte „nadpočetné“ dcery. Nadto, pokud by byl stěžovatel otcem i nejstarší dívky, jak sám tvrdil v průběhu azylového řízení, uplynulo by od narození druhé „nadpočetné“ dcery do podání žádosti o mezinárodní ochranu dokonce osm let. Stěžovatel sice neúspěšně žádal o udělení mezinárodní ochrany již v roce 2002, to však byl ještě bezdětný. V takové situaci je krajně pochybné, že by se skutečně obával návratu do vlasti, respektive sterilizace (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního

soudu ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, nebo rozsudek téhož soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81).

[10] Podle Nejvyššího správního soudu není přiměřená pravděpodobnost či reálné nebezpečí ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, že by stěžovatel mohl být po návratu do země původu postižen čínskými státními orgány za snahu emigrovat do České republiky. Ministerstvo zahraničních věcí s odvoláním na zastupitelský úřad v Pekingu žalovanému prostřednictvím informace založené ve spisové dokumentaci sdělilo, že čínské státní orgány nemají důvod trestat ekonomicky motivované emigranty. Stěžovatel přitom konstatoval, že Čínu opustil, neboť v ní neměl žádné vyhlídky. Stěžovateli tedy coby ekonomickému emigrantovi po návratu do země původu nehrozí nebezpečí. Tomuto závěru ostatně nasvědčuje, že stěžovatel v únoru roku 2008, tj. 6 let poté, co podal první neúspěšnou žádost o mezinárodní ochranu, navštívil na měsíc Čínu, aniž v souvislosti s touto návštěvou tvrdil jakékoliv problémy.

[11] K obecné námitce, že Čína není demokratický stát a na jejím území dochází k porušování lidských práv, Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelův azylový příběh nenasvědčuje, že by mělo dojít k porušování právě jeho lidských práv. Samotná skutečnost, že stěžovatel pochází ze země s deficity v ochraně lidských práv, nezakládá nárok na získání mezinárodní ochrany.

[12] K námitce, že rozhodnutí žalovaného je závažným zásahem do rodinného a soukromého života stěžovatele, Nejvyšší správní soud poukazuje na svůj rozsudek ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012 - 28, ve kterém shrnul, že „[...] *se otázkou možného porušení čl. 8 Úmluvy v případě vycestování žadatele o mezinárodní ochranu již opakovaně zabýval. V rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, www.nssoud.cz, uvedl, že je třeba ‚rozlišovat důvody, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky ČR bylo samotné vycestování cizince [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu a § 179 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ‚zákon o pobytu cizinců‘)], od důvodů, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo až případné vyhoštění tohoto cizince. Samotná nutnost vycestovaní cizince do země původu při neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany a za situace, kdy cizinci nesvědčí žádný jiný důvod k zákonnému pobytu na území ČR, totiž tomuto cizinci neznemožňuje, aby si po návratu do země původu nepožádal o některou z možných forem povolení k pobytu na území ČR dle zákona o pobytu cizinců.‘. Jak dále Nejvyšší správní soud uvedl, ‚obvykle právě jen dlouhodobý zákaz pobytu na území ČR může v některých případech dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života, který si cizinec za dobu svého pobytu na území ČR vytvořil. (...) Při posuzování důvodů znemožňujících vycestování cizince by byl výjimkou z výše uvedených závěrů pouze případ, kdy by si stěžovatel vytvořil na území ČR takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR.‘ Nejvyšší správní soud se v uvedeném rozsudku dále vyjádřil v tom smyslu, že ustanovení čl. 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, respektive napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011 - 47, www.nssoud.cz). Při stanovení rozsahu povinností státu je však nutno zvážit okolnosti konkrétní věci a posoudit, zda se nejedná o případ, kdy by nepřiměřeným zásahem do rodinného či soukromého života byla již*

nutnost pouhého vycestování z území ČR.“ Ve smyslu citovaných závěrů přitom Nejvyšší správní soud neshledal, že by v nyní posuzované věci existovaly takové mimořádné okolnosti, že by k porušení práva stěžovatele na rodinný a soukromí život došlo již jen vycestováním z České republiky. K tvrzení stěžovatele, že v Číně nemá žádné zázemí, Nejvyšší správní soud konstatuje, že ekonomické problémy stěžovatele v zemi jeho původu nejsou azylově relevantní. Například v rozsudku ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, již Nejvyšší správní soud uvedl, že „[s]*kutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby a má zde ekonomické problémy, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ani důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 téhož zákona).*“

IV. Závěr

[13] Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu (všechna zmiňovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz) poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájem stěžovatele. Z tohoto důvodu kasační stížnost shledal nepřijatelnou a podle § 104a s. ř. s. ji odmítl.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. srpna 2018

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu